

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 627/2023-44

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených Jakub Polák ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA s. r. o., Mostná 2937/56, Nitra, proti príkazu Špecializovaného trestného súdu č. k. 12Ntt-44/2023-1346-V-ŠTS-PK z 20. septembra 2023 takto

rozhodol:

1. Ústavnej sťažnosti sťažovateľky **n e v y h o v u j e**.
2. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa **o d m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e:

I.

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 8. novembra 2023 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 12 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na rešpektovanie rodinného a súkromného života podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) príkazom Špecializovaného trestného súdu označeným v záhlaví tohto nálezu a súvisiacim postupom a odňatím vecí Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, Prezídiom Policajného zboru, národnou kriminálnou agentúrou, odborom Západ, Nitra (ďalej len „NAKA“). Požadujú od ústavného súdu, aby zrušil napadnutý príkaz a prikázal NAKA obnoviť stav pred porušením uvedených práv, konkrétne žiadajú vrátenie vecí zaistených pri domovej prehliadke, ako aj vyradenie z vyšetrovacieho spisu a v ďalšom konaní zákaz použitia dôkazov majúcich podklad v týchto veciach. Súčasne navrhujú vydanie dočasného opatrenia, ktorým by ústavný súd prikázal NAKA zdržať sa úkonov smerujúcich k vykonávaniu znaleckého dokazovania na zaistených veciach, nesprístupniť tieto veci znalcom a tretím osobám a v prípade, ak veci už boli sprístupnené avizovaným osobám, zabezpečiť ich vrátenie a odstránenie kópií informácií obsiahnutých v týchto veciach. Napokon požadujú priznanie finančného zadosťučinenia a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Ústavnú sťažnosť sťažovateľov ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 627/2023-20 zo 7. decembra 2023 prijal na ďalšie konanie v rozsahu namietaného porušenia základných práv

sťažovateľov napadnutým príkazom Špecializovaného trestného súdu. Vo zvyšnej časti ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol a návrhu sťažovateľov na vydanie dočasného opatrenia nevyhovel.

II.

3. Uznesením NAKA ČVS: PPZ-90/NKA-ZA2-2023 z 9. mája 2023 bolo začaté trestné stíhanie pre prečin nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 2 písm. a), c) a d) Trestného zákona spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, zločin nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 písm. a), c) a d) Trestného zákona spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona a zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. c) Trestného zákona.

4. Napadnutým príkazom Špecializovaný trestný súd nariadil domovú prehliadku v jednotnom obytnom areáli v [REDAKOVANÉ], konkrétne v rodinnom dome, v príľahlých priestoroch rodinného domu a v stavbe bez súpisného čísla, ktoré sú v bezpodielovom spoluvlastníctve sťažovateľov. Domová prehliadka bola nariadená pre existenciu dôvodného podozrenia, že v avizovanom rodinnom dome a priestoroch k nemu patriacich sa nachádzajú veci dôležité pre trestné konanie. Vykonaná bola 26. septembra 2023. Z priebehu domovej prehliadky bola spísaná zápisnica o vykonaní domovej prehliadky (ktorá tvorí prílohu podanej ústavnej sťažnosti).

5. Uznesením NAKA z 27. septembra 2023 bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 a 2 Trestného zákona spáchaný formou účastníctva podľa § 21 ods. 1 písm. d) Trestného zákona.

6. Dňa 12. októbra 2023 rozhodla NAKA o pribratí znalca na účel podania znaleckého posudku aj vo vzťahu k veciam, ktoré boli zaistené u sťažovateľov pri uvedenej domovej prehliadke. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej nebolo do času podania ústavnej sťažnosti rozhodnuté.

III.

7. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti v rozsahu, v ktorom bola prijatá na ďalšie konanie, argumentujú takto:

a) napadnutý príkaz je odôvodnený nedostatočným spôsobom, pokiaľ ide o proporcionalitu zásahu do sťažovateľmi uvedených základných práv. Špecializovaný trestný súd neskúmal konkrétne dôvody, pre ktoré prevažovala potreba vykonania domovej prehliadky nad ochranou súkromia a rodinného života sťažovateľov. Z napadnutého príkazu nemožno vyvodit' myšlienkové úvahy smerujúce k zisteniu dôvodu, pre ktorý nebolo možné zabezpečiť dôkazný materiál iným, menej invazívnym spôsobom;

b) Špecializovaný trestný súd pochybil, keď v napadnutom príkaze odkázal na informácie, ktoré boli obsahom návrhu prokurátora na vydanie napadnutého príkazu. Predmetný návrh nebol sťažovateľom doručený, takže sa s ním nemali možnosť oboznámiť. Napadnutý príkaz je bez poznania obsahu návrhu nepreskúmateľný. Bolo povinnosťou Špecializovaného trestného súdu obsiahnuť do odôvodnenia napadnutého príkazu konkrétny zdroj relevantných informácií a hodnotiace úvahy prokurátora;

c) z napadnutého príkazu nevyplýva, že by sa Špecializovaný trestný súd zaoberal právnou kvalifikáciou skutku a zásadou zdržanlivosti. Sťažovateľ nesúhlasí, že v relevantnom čase bol podozrivý zo závažnej trestnej činnosti (ako vyplýva z napadnutého príkazu), keďže v čase vydania napadnutého príkazu mal byť podozrivý z prečinu nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 2 písm. a), c) a d) Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona;

d) Špecializovaný trestný súd sa nezaoberal tým, že domová prehliadka musí splňať znaky neodkladného alebo neopakovateľného úkonu. Skutok, z ktorého bol sťažovateľ v čase vydania napadnutého príkazu podozrivý, sa mal stať vo februári 2018, pričom napadnutý príkaz bol vydaný 20. septembra 2023. Špecializovaný trestný súd sa nevysporiadal s časovým odstupom od spáchania skutku z hľadiska rešpektovania proporcionality zásahu do sťažovateľmi uvedených základných práv;

e) sťažovateľ upriamuje pozornosť na nedostatok dôvodnosti podozrenia zo spáchania skutku, z ktorého bol v čase vydania napadnutého príkazu podozrivý. Výpoveď (v tom čase) svedka [REDAKOVANÉ] o skutku bola neurčitá a všeobecná, pričom táto výpoveď bola spochybnená výpoveďou svedka [REDAKOVANÉ]. Následná zmena tvrdení svedka [REDAKOVANÉ] je motivovaná príslubmi zo strany orgánov činných v trestnom konaní smerujúcimi k poskytnutiu výhod (vyhnutie sa doživotnému trestu odňatia slobody, respektíve podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody). Skutkový stav je teda zistený nejasným spôsobom, čo v spojitosti s časovým odstupom od spáchania skutku, z ktorého bol sťažovateľ podozrivý v čase vydania napadnutého príkazu, oslabuje dôvodnosť podozrenia, že by sa v obydli sťažovateľov nachádzali veci dôležité pre trestné konanie;

f) odôvodnenie napadnutého príkazu je všeobecné a neurčité aj pokiaľ ide o identifikáciu vecí dôležitých pre trestné konanie, ktoré sa mali nachádzať v priestoroch vymedzených v zmienenom príkaze. Pokiaľ ide o formuláciu „*mobilné telefóny nezisteného počtu a nezistených značiek, ktoré [REDAKOVANÉ] používal od januára 2018 doteraz na komunikáciu súvisiacu s vyšetrovanou trestnou vecou*“, sťažovateľ poukazuje, že jeho komunikácia so (v tom čase) svedkom [REDAKOVANÉ] nemohla objektívne pokračovať po roku 2019, kedy bol tento svedok obmedzený na osobnej slobode. Formulačné vyjadrenie „*neurčitého počtu*“ je nedostatočné, pretože umožňuje zaistiť všetky mobilné telefóny nachádzajúce sa v priestore vymedzenom v napadnutom príkaze, teda aj mobilné telefóny používané sťažovateľkou a oboma synmi sťažovateľov. Formulačné vyjadrenia „*nosiče elektronických dát (notebooky, tablety, USB kľúče, CD/DVD, pamäťové karty...) obsahujúce informácie týkajúce sa vyšetrovanej trestnej veci*“ a „*poznámky, zápisky, zápisníky a iné listiny majúce súvis s vyšetrovanou trestnou vecou*“ sú takisto neprimerane všeobecné. Z avizovaných formulačných konštrukcií nevyplýva identifikácia autora a adresáta elektronických dát a listín, informácií, ktoré majú tieto obsahovať, pričom nie je možné zistiť ani obdobia, ktorých sa majú informácie týkať. Nie je zrejmý ani súvis informácií so skutkom, z ktorého spáchania je sťažovateľ podozrivý. Špecializovaný trestný súd takto pre orgány činné v trestnom konaní vytvoril podklad pre lovenie akýchkoľvek dôkazov (*fishing expedition*), keďže na základe napadnutého príkazu možno hľadať a odňať akúkoľvek vec, ktorá sa orgánom činným v trestnom konaní hodí podľa ich uváženia a bez akýchkoľvek limitov.

IV.

8. Špecializovaný trestný súd sa v napadnutom príkaze stotožnil s právnou analýzou dôvodnosti návrhu prokurátora. Prokurátorom uvádzané skutočnosti preto nepreformuloval, ale odôvodnenie návrhu zahrnul do napadnutého príkazu. V porovnaní s návrhom však zúžil rozsah vecí, ktoré mali byť zaistené pri domovej prehliadke, pretože ich vymedzenie v návrhu sa javilo príliš všeobecné.

9. V danom prípade Špecializovaný trestný súd rozhodoval súbežne s rozhodovaním o ďalších siedmich obdobných návrhoch v tej istej trestnej veci. Ide o rozsiahlu trestnú činnosť, ktorá bola páchaná (okrem iného) zamestnancami inšpektorátu, po dlhší čas a viacerými osobami. Uvádzaná trestná činnosť mala zahŕňať viacero skutkov, pričom vo vzťahu k sťažovateľovi malo ísť o úplatok v značnom rozsahu.

10. Pokiaľ je v odôvodnení napadnutého príkazu uvedené, že „*existuje dôvodné podozrenie na páchanie závažnej trestnej činnosti*“, Špecializovaný trestný súd poukazuje na vyšetrovanú trestnú vec ako celok. Vo vzťahu k sťažovateľovi je pritom na inom mieste napadnutého príkazu vyslovene uvedené, že sťažovateľ je podozrivý „len“ z účasti na páchaní trestnej činnosti.

11. Predseda Špecializovaného trestného súdu dodáva, že v odôvodnení obdobných príkazov sa bežne doslovne cituje časť návrhu prokurátora, s ktorou sudca pre prípravné konanie pracuje. Ide o orgány ochrany práva akceptovanú prax, pričom ak je argumentácia strany v konaní podľa názoru súdu dostatočná, nič nebráni, aby na ňu súd jednoduchým stotožňujúcim výrokom poukázal. Potvrdí tak jej relevanciu, pričom preskúmateľnosť príkazu v dôsledku takéhoto postupu neutrpí.

12. Napokon predseda Špecializovaného trestného súdu akcentuje, že Špecializovaný trestný súd vo svojej praxi dlhodobo odmieta návrhy prokurátorov na vydanie obdobných príkazov, ktoré sú nekonkrétne a odôvodnené len paušálnym spôsobom. Kvalita avizovaných návrhov sa zo strany orgánov činných v trestnom konaní, pokiaľ ide o rozsah odôvodnenia, postupom času zvýšila.

13. Podľa sťažovateľov sa Špecializovaný trestný súd vo svojom vyjadrení zameril v podstate len na nedostatok preskúmateľnosti napadnutého príkazu, a aj to len v časti súvisiacej s tvrdeniami prokurátora. Podľa nich by samo osebe nebolo problematické to, že sa Špecializovaný trestný súd stotožnil s tvrdeniami uvádzanými v návrhu prokurátora, ale problematické sa javí to, že nie je zrejmé, s čím konkrétne sa stotožnil. Špecializovaný trestný súd síce návrh poznal, avšak avizovaný návrh sa osobám dotknutým domovou prehliadkou nedoručuje, v dôsledku čoho tieto osoby nepoznajú jeho obsah. Bez poznania obsahu návrhu trpí napadnutý príkaz vadou nepreskúmateľnosti.

14. Tvrdenie Špecializovaného trestného súdu, podľa ktorého boli prokurátorom uvádzané skutočnosti citované v odôvodnení napadnutého príkazu, nie je pravdivé. Špecializovaný trestný súd v napadnutom príkaze nepoužil citáciu z návrhu prokurátora. To znamená, že Špecializovaný trestný súd síce vyjadril súhlas s právnym názorom prokurátora uvedeným v návrhu, ale sťažovateľom prostredníctvom odôvodnenia napadnutého príkazu nespřístupnil konkrétne vyjadrený právny názor prokurátora. Jednoduchý stotožňujúci výrok Špecializovaného trestného súdu, ktorý poukazuje na návrh, preto nie je v danom prípade dostatočný. Sťažovatelia aj na tomto

mieste uvádzajú, že bolo povinnosťou Špecializovaného trestného súdu obsiahnuť do odôvodnenia napadnutého príkazu konkrétny zdroj relevantných informácií a hodnotiace úvahy prokurátora.

V.

V.1. K posúdeniu prípustnosti podanej ústavnej sťažnosti s ohľadom na uznesenie ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 1/2024 zo 7. mája 2024:

15. V uznesení č. k. PLz. ÚS 1/2024-9 zo 7. mája 2024 ústavný súd poukázal na to, že zásahy do základných práv na účely trestného konania sú neoddeliteľne spojené s ochranou súkromia a dôstojnosti osôb. Pri aplikácii normatívnej úpravy jednotlivých trestno-procesných inštitútov sú teda orgány činné v trestnom konaní a súd oprávnené zasiahnuť do súkromia výlučne zákonným postupom. Zákonnosť postupu pritom zahŕňa a vyžaduje aj rešpektovanie a skúmanie dodržania zásady legality, legitimity a proporcionality zásahu. Len takto zákonne získané dôkazy je možné v trestnom konaní použiť ako podklad pre rozhodovanie. Nezákonný postup pri zásahu do súkromia diskvalifikuje dôkaz z hľadiska jeho procesnej použiteľnosti.

16. Hodnotenie zákonnosti dôkazov pritom patrí do právomoci orgánov činných v trestnom konaní a všeobecných trestných súdov rozhodujúcich o vine a treste. Toto posúdenie sú povinné realizovať *ex offico*, a napriek tomu, že nemajú právomoc zrušiť rozhodnutie, na základe ktorého bol nezákonný dôkaz zaobstaraný, je v konečnej právomoci súdov na nezákonný dôkaz v trestnom konaní neprihliadať.

17. Platí preto, že ak v konkrétnej veci prichádza do úvahy trestnoprocesná obrana proti nelegálne zabezpečenému alebo vykonanému dôkazu, je dotknutá osoba ako subjekt základných práv a slobôd a zároveň subjekt trestného konania povinná vyčerpať dostupné prostriedky nápravy priznané jej zákonom v rámci trestného konania, čo znamená, že ústavnú sťažnosť môže podať až následne. Nerešpektovanie takto vyjadreného princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu je sankcionované odmietnutím ústavnej sťažnosti pre neprípustnosť [§ 56 ods. 2 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

18. Ako ďalej vyplýva z odôvodnenia aj výroku samotného zjednocujúceho stanoviska, toto sa vzťahuje na dotknutú osobu, ktorá ma postavenie subjektu v trestnom konaní. Ochrana zo strany trestných súdov však zjavne neprichádza do úvahy v prípadoch, kedy dotknutá osoba nie je stranou v trestnom konaní, čo je aj prípad sťažovateľky. Vo vzťahu k nej preto ústavný súd konštatuje, že ústavná sťažnosť je v tomto smere bez ďalšieho prípustná.

19. Z podanej ústavnej sťažnosti a jej príloh považuje ústavný súd za preukázané, že na rozdiel od sťažovateľky sťažovateľ má v prebiehajúcom trestnom konaní postavenie obvineného, a preto sa na ústavnú sťažnosť sťažovateľa vzťahujú právne závery vyplývajúce z už citovaného zjednocujúceho stanoviska. Ak v priebehu konania o ústavnej sťažnosti prijatej na ďalšie konanie ústavný súd zistí, že sú dôvody na jej odmietnutie, nebráni to následnému odmietnutiu ústavnej sťažnosti (III. ÚS 42/2023). Ústavnú sťažnosť sťažovateľa preto ústavný súd ako neprípustnú odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (výrok 6 tohto nálezu).

V.2. K namietanému porušeniu práv sťažovateľky napadnutým príkazom Špecializovaného trestného súdu:

20. Ústavný súd akcentuje, že ochrana obydlia je súčasťou širšej kategórie ochrany súkromia, ktorá je zakotvená vo viacerých článkoch ústavy (čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 21 ods. 1), no v dohovore je obsiahnutá len v čl. 8. Základné práva podľa ústavy treba vykladať v intenciách dohovoru a rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“; m. m. napr. I. ÚS 479/2022, II. ÚS 467/2022, III. ÚS 455/2022, III. ÚS 187/2023, IV. ÚS 347/2022). Pri sťažnostiach pre porušenie čl. 8 dohovoru ESLP upriamuje svoju pozornosť na skúmanie ospravedlniteľnosti takéhoto zásahu z pohľadu limitov vymedzených čl. 8 dohovoru. Najprv nastupuje posúdenie legality, teda či k zásahu došlo na základe zákona, následne legitímnosti, teda či k zásahu došlo pre účely niektorého zo záujmov podľa čl. 8 ods. 2 dohovoru, a napokon proporcionality, teda či bol zásah nevyhnutný na dosiahnutie sledovaného cieľa. V záujme rešpektovania proporcionality ESLP zvýraznil potrebu selektovať z viacerých dostupných možností pre dosiahnutie cieľa tak, aby bola zachovaná rovnováha medzi právom jednotlivca na súkromie a záujmami štátu (rozsudok ESLP vo veci Peck proti Spojenému kráľovstvu z 28. 1. 2003).

21. Z hľadiska posúdenia legality (zákonnosti) zásahu je potrebné skúmať, či v zmysle čl. 21 ods. 2 ústavy došlo k vykonaniu domovej prehliadky na základe písomného a odôvodneného príkazu sudcu. Z napadnutého príkazu vyplýva, že ho vydal sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, teda sudca Špecializovaného trestného súdu príslušný na vydanie príkazu v prípravnom konaní. Z hľadiska posúdenia legality je zřejmé, že napadnutý príkaz bol vydaný v zákonom stanovenej písomnej forme a obsahuje odôvodnenie (m. m. napr. III. ÚS 455/2022). V tomto dôsledku sú po formálnej stránke naplnené všetky zákonné náležitosti napadnutého príkazu.

22. K námietke sťažovateľa, že Špecializovaný trestný súd sa nedostatočne venoval dôvodnosti trestného stíhania, ústavný súd uvádza, že za dôvodnosť trestného stíhania vo veci či proti osobe zodpovedá v prípravnom konaní policajt a prokurátor (m. m. napr. III. ÚS 518/2021, III. ÚS 523/2021, III. ÚS 675/2021, III. ÚS 455/2022). Špecializovaný trestný súd je však podľa § 99 ods. 1 Trestného poriadku povinný skúmať, či na základe z dosiaľ zistených skutočností možno ustáliť mieru poznatkov nasvedčujúcich tomu, že v obydlí, v ktorom sa má vykonať domová prehliadka, sa nachádza vec dôležitá pre trestné konanie. Pri posúdení dôvodnosti vydania príkazu je potrebné vyhodnotiť charakter informácií vyplývajúcich z dosiaľ zadovážených dôkazov.

23. Napadnutý príkaz bol vydaný v už začatom trestnom konaní vo veci korupčnej trestnej činnosti, pričom sudca pre prípravné konanie uvádzaný príkaz odôvodnil prevažne s poukazom na návrh prokurátora na jeho vydanie. K tomu ústavný súd v súlade so svojou rozhodovacou praxou uvádza, že stotožnenie všeobecného súdu s odôvodnením návrhu prokurátora na vydanie príkazu, v čoho dôsledku všeobecný súd v odôvodnení príkazu neuvedie vlastné úvahy, nespôsobuje jeho ústavnú neudržateľnosť. Povinnosť riadneho odôvodnenia totiž nie je porušená, ak je rozhodnutie založené na podrobnej a detailnej žiadosti prokurátora [rozsudok Súdneho dvora Európskej Únie HYA a i. (Motivation des autorisations des écoutes téléphoniques) vo veci C-349/21 zo 16. 2. 2023]. Dôležité je, aby príkaz bol autentickým záverom všeobecného súdu, čomu nebráni,

ak sa všeobecný súd pridrží argumentov uvedených v žiadosti prokurátora (m. m. napr. III. ÚS 139/2023, III. ÚS 187/2023). Špecializovaný trestný súd teda podľa názoru ústavného súdu nepochybil, keď v napadnutom príkaze v prevažnej miere odkázal na informácie, ktoré boli obsahom návrhu prokurátora.

24. S ohľadom na uvedené si ústavný súd na účely posúdenia ústavnej súladnosti napadnutého príkazu vyžiadal od Špecializovaného trestného súdu návrh prokurátora na vydanie príkazu na domovú prehliadku z 18. septembra 2023, z ktorého Špecializovaný trestný súd vychádzal pri vydaní napadnutého príkazu a na ktorý v prevažnej miere odkazoval.

25. Pokiaľ ide o konkrétne aspekty odôvodnenia uvádzaného návrhu prokurátora, s ktorými sa Špecializovaný trestný súd stotožnil, z avizovaného návrhu vyplýva, že trestné stíhanie bolo začaté pre celkom päť skutkov, konkrétne pre prečin nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 2 písm. a), c) a d) Trestného zákona spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, zločin nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 písm. a), c) a d) Trestného zákona spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. c) Trestného zákona, prečin podplácania podľa § 333 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona a napokon pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona na skutkovom základe špecifikovanom v avizovanom návrhu. Pre ústavný súd je podstatné, že v danom prípade malo ísť o ekonomickú trestnú činnosť, do ktorej bolo zainteresovaných viacero osôb v rozličných pozíciách, pričom výška úplatku, na ktorého sprostredkovaní (v hotovosti) mal participovať sťažovateľ, bola 40 000 eur.

26. Ďalej ústavný súd akcentuje, že prokurátor preskúmaním vyšetrovacieho spisu podľa odôvodnenia napadnutého príkazu zistil, že sťažovateľ bol v tom čase podozrivý z trestnej činnosti nielen na základe výpovede svedka [REDAKOVANÉ], ako sťažovatelia deklarujú v sťažnostnej argumentácii, ale aj na základe výpovedí iných svedkov (napríklad svedok [REDAKOVANÉ]). Súčasne prokurátor poukázal na výsledky znaleckého dokazovania, odkiaľ vyplýva, že z mobilných telefónov mala byť zabezpečená komunikácia, v ktorej figuroval aj sťažovateľ. Z tejto komunikácie má vyplývať vyplatenie tvrdeného úplatku. Napokon prokurátor poukázal na telekomunikačné údaje, z ktorých má (okrem iného) vyplývať uskutočnenie stretnutí medzi sťažovateľom a ďalšími osobami, ktoré boli v tom čase podozrivé z danej trestnej činnosti, a to tak v období pred vyplatením úplatku, ako aj v období po vyplatení úplatku. Nemožno sa teda stotožniť so sťažnostnou námietkou súvisiacou s nedostatkom dôvodnosti podozrenia sťažovateľa [bod 7 písm. e) odôvodnenia tohto nálezu], pričom Špecializovaný trestný súd formou odkazu na odôvodnenie návrhu prokurátora reflektoval aj právnu kvalifikáciu skutkov.

27. Vzhľadom na to, že výkonom príkazu na domovú prehliadku dochádza k invazívnemu zásahu do práva na súkromie, je dôležité, aby všeobecný súd racionálne odôvodnil potrebu vykonania domovej prehliadky konkrétnymi skutočnosťami zaoberajúcimi sa (i) legitímnym cieľom – verejným záujmom na odhalení trestnej činnosti, ako aj (ii) proporcionalitou, teda tým, či vykonanie domovej prehliadky prevažuje nad ochranou súkromia (m. m. napr. II. ÚS 467/2022, III. ÚS 455/2022, III. ÚS 187/2023, III. ÚS 490/2023). Všeobecný súd musí v tejto súvislosti skúmať najmä to, (i) či existuje dôvodné podozrenie, že sa v obydli nachádza vec dôležitá pre trestné konanie, (ii) či existuje nebezpečenstvo zmarenia, zničenia či straty tejto veci (iii) a či je možné vec zaistiť menej invazívne ako domovou prehliadkou. To umocňuje požiadavku

racionálneho odôvodnenia príkazov, osobitne preto, že realizáciou príkazov postihnutá osoba nemá oprávnenie dať príkaz preskúmať opravným prostriedkom v súradniciach všeobecného súdnictva (m. m. napr. III. ÚS 455/2022, III. ÚS 187/2023, III. ÚS 490/2023).

28. Kritérium proporcionality aplikované pri posudzovaní zásahov do súkromia vyžaduje adekvátne vyváženie dvoch konkurujúcich záujmov: záujmu sťažovateľky na ochrane súkromia a verejného záujmu na objasnení trestnej činnosti. Z hľadiska ústavnej akceptovateľnosti napadnutého príkazu je rozhodujúce, či bol zásah do súkromia primeraný, teda či zodpovedal požiadavke proporcionality. Inak povedané, podstatné je, či všeobecný súd zohľadnil všetky relevantné okolnosti prípadu, ktorými boli povaha vyšetřovaného trestného činu, pozícia sťažovateľky vo veci, potenciálne možnosti orgánov činných v trestnom konaní pri zabezpečovaní dôkazov a špecifikácia rozsahu vykonania domovej prehliadky (m. m. napr. III. ÚS 187/2023, III. ÚS 490/2023).

29. Napadnutý príkaz bol vydaný 20. septembra 2023 a k skutku, z ktorého bol sťažovateľ v čase vydania tohto príkazu podozrivý, malo dôjsť v roku 2018. Napriek tomu nemožno konštatovať, že by uplynutie doby od spáchania skutku, z ktorého spáchania bol sťažovateľ podozrivý v čase vydania napadnutého príkazu, oslabilo dôvodnosť podozrenia, že sa v obydlí nachádzali veci dôležité pre trestné konanie, a to natoľko, aby bolo možné vyhodnotiť zásah ako neústavný. Trestné stížanie bolo začaté uznesením z 9. mája 2023. Ústavný súd vzal do úvahy v prvom rade skutočnosť, že orgány činné v trestnom konaní v tomto prípade konali v podstate bezprietáhovo (ich postup nebol pomalý). V druhom rade je potrebné vziať do úvahy tiež skutočnosť, že trestné stížanie bolo možné začať až v momente, keď sa o relevantných skutočnostiach orgány činné v trestnom konaní dozvedeli, pričom trestné stížanie premlčané nebolo (čo indikuje pohľad zákonodarcu na otázku proporcionality trestno-procesných zásahov).

30. K sťažnostnej námietke, že napadnutý príkaz je vo výroku pri špecifikácii vecí veľmi neurčitý, je potrebné vo všeobecnosti uviesť, že špecifikácia vecí v príkaze na domovú prehliadku musí vychádzať z vyhodnotenia doteraz získaných informácií v trestnom konaní tak, aby bolo zrejmé, aká vec má byť zaistená pre účely trestného konania (m. m. III. ÚS 455/2022). Špecializovaný trestný súd vymedzil veci najskôr generálne demonštratívne, t. j. za použitia slova „*predovšetkým*“ v náveti výrokovej časti napadnutého príkazu. Podstatnejšie však podľa ústavného súdu bolo, akým (predovšetkým, či dostatočne konkrétnym) spôsobom ďalej súd tieto veci identifikoval. Vágne a príliš všeobecné vymedzenie vecí, ktoré majú byť predmetom domovej prehliadky so znakom lovenia akýchkoľvek dôkazov, by totiž bolo možné považovať vo vzťahu k (základnému) právu na ochranu súkromia za ústavne neudržateľné (m. m. napr. III. ÚS 454/2022, III. ÚS 455/2022).

31. Podľa Trestného poriadku sa rozhodovanie vo forme príkazov uplatňuje najmä tam, kde sa rozhoduje o invazívnych zásahoch do základných práv a slobôd. Najčastejšie sa príkazy vydávajú v prípravnom konaní trestnom, keď sa na ich základe získavajú dôkazy dôležité pre ďalšie vedenie trestného konania (m. m. napr. III. ÚS 455/2022, III. ÚS 187/2023, III. ÚS 490/2023). Požiadavky na kvalitu odôvodnenia príkazov sa odvíjajú aj od štádia trestného konania, v ktorom sú vydávané. V počiatkových štádiách trestného konania nemožno od odôvodnenia príkazov vyžadovať takú kvalitu odôvodnenia, aká sa vyžaduje od rozhodnutí, ktorými sa trestné konanie alebo jeho štádium finalizuje. Orgán činný v trestnom konaní v počiatkovom štádiu konania vyhladáva dôkazy, a preto nedisponuje takým množstvom informácií na odôvodnenie príkazov, keďže informácie

dôležité pre trestné konanie na základe príkazov získava (m. m. napr. III. ÚS 455/2022, III. ÚS 187/2023, III. ÚS 490/2023, IV. ÚS 347/2022).

32. Pokiaľ ide o jednotlivé časti výroku napadnutého príkazu, v prvej časti tohto výroku Špecializovaný trestný súd uviedol: „*mobilné telefóny nezisteného počtu a nezistených značiek, ktoré [REDAKOVANÉ] používal od januára 2018 doteraz na komunikáciu súvisiacu s vyšetrovanou trestnou vecou.*“ V druhej časti výroku napadnutého príkazu Špecializovaný trestný súd zvolil formulačné vyjadrenie: „*nosiče elektronických dát (notebooky, tablety, USB kľúče, CD/DVD, pamäťové karty...) obsahujúce informácie týkajúce sa vyšetrovanej trestnej veci*“, a napokon v tretej časti výroku napadnutého príkazu použil špecializovaný trestný súd formuláciu: „*poznámky, zápisky, zápisníky a iné listiny majúce súvis s vyšetrovanou trestnou vecou.*“ Podľa názoru ústavného súdu napadnutý príkaz obsahoval s ohľadom na fázu trestného konania primerane presnú identifikáciu vecí, na ktoré sa mala prehliadka sústrediť a obmedziť. Je samozrejmé, že technické zariadenia slúžiace na prenos a uchovávanie dátových informácií v danom štádiu konania nebolo možné identifikovať presne, ale len druhovo, a rovnako jasne bol identifikovaný okruh fyzických dôkazných prostriedkov.

33. Ústavný súd v závere konštatuje, že nezistil súvislosť medzi napadnutým príkazom a namietaným porušením práv označených sťažovateľkou, a preto ústavnej sťažnosti nevyhovел (výrok nálezu).

34. Vzhľadom na nevyhovenie ústavnej sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

35. Podľa § 67 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov k tomuto rozhodnutiu pripája odlišné stanovisko sudca Peter Straka, a to čo sa týka výroku aj odôvodnenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. januára 2025

Robert Šorl
predseda senátu